اقتصاد ایران

احتمال جیره‌بندی آب در استان تهران ۱۲

بورس

کارنامه یک ساله بیمه‌های دولتی . ۱۳

بازار

تحولات بازار سیمان ۱۴

بازار

یم مهم‌ترین ارز معاملات دوشنبه . ۱۴

مدیرعامل شرکت مخابرات در گفت‌وگو با شرق خبر داد:

تلفن‌های اعتباری جدید در راهند

خاطره وطن‌خواه

گفت‌وگوی ما با رئیس هیات‌مدیره شرکت مخابرات ایران راس ساعت مقرر آغاز می‌شود. محور سئوالات پیشتر ارسال شده اما وفا غفاریان ترجیح می‌دهد گفت‌وگو با «شرق» را تنها بر حول محور تلفن همراه متمرکز کند. موضوعی که تمام مدیران عامل شرکت مخابرات پیش از او نیز باید در مقابل رسانه‌ها بیشترین اهتمام خود را در جهت قانع کردن آنان متمرکز می‌کردند. گفت‌وگو را در شرایطی به پایان می‌بریم که بخش قابل توجهی از سئوالات باقی است. به همین دلیل گوشه‌ای از این گفت‌وگو به تماس تلفنی می‌انجامد. معاون وزیر ICT در این گفت‌وگو نوید می‌دهد که در دوره برنامه چهارم ثروتمندترین شرکت خود را روانه بازار بورس کند. شرکتی که سال گذشته ۳ میلیارد تومان برای شرکت مخابرات کسب درآمد کرده است.

■■■

■برنامه چهارم توسعه و پس از آن ابلاغ سیاست‌های کلی اصل ۴۴ مشخص ساخت که شرکت‌های بزرگ دولتی به‌تدریج باید تصدی‌گری را کنار بگذارند و تنها سیاستگزار باشند. گرچه شرکت مخابرات به‌عنوان یکی از همین شرکت‌ها حرکت‌هایی طی سال‌های گذشته انجام داد، اما به‌نظر می‌رسد این اقدامات کند بوده است. مثلاً پیمانکارانی که تحت عنوان اپراتور اصفهان یا کیش دعوت به همکاری شده‌اند، اما این حرکت متوقف مانده است. آیا شرکت مخابرات برنامه‌ای برای توسعه اپراتورها در سطح سایر استان‌های کشور دارد؟

همان‌گونه که اشاره کردید در مخابرات تلفن سیار ۴ اپراتور و یک پیمانکار اپراتور مشغول فعالیت هستند. اپراتور اول که شرکت ارتباطات سیار است، اپراتور دوم شرکت ایران‌سل و اپراتورهای سوم و چهارم که در اصفهان و کیش فعال بوده‌اند. البته این دو از لحاظ حجم مشترک و بسیار محدود بوده اما در قالب اپراتور عمل می‌کنند. یک پیمانکار اپراتور هم داریم که همان شرکت تالیا است. اما در مورد بخش اول سئوال شما، سیاست کلی شرکت مخابرات در راستای تحقق اهداف برنامه چهارم حرکت می‌کند. این سیاست در برنامه‌ها و پیگیری‌های شرکت مخابرات لحاظ شده که از این پس اهداف توسعه شرکت مخابرات را در قالب اپراتورهای جدید پیش ببریم. در این رابطه اپراتور سوم هم در دست بررسی است و از این پس توسعه شبکه تلفن همراه را در قالب توسعه اپراتورهای خصوصی خواهیم داشت.

■شما به سئوال من پاسخ ندادید، به‌جز کیش و اصفهان آیا توسعه اپراتورها در سطح استان‌ها ادامه پیدا می‌کند؟

برنامه توسعه بعدی شرکت مخابرات اختصاص به شهر خاصی ندارد. اگرچه ممکن است به‌صورت استانی عمل کنیم اما اقدامی که در رابطه با توسعه شرکت مخابرات چه در زمینه زیرساخت و چه در زمینه تکنولوژی انجام خواهد گرفت، در سطح کل کشور خواهد بود.

■ورود این اپراتورها در این دو شهر گویا نتایج مثبتی به همراه داشته است، آیا این دو شهر به‌صورت «نمونه» انتخاب شده بودند؟

شاید اپراتورهای بعدی که در حال حاضر مشغول بررسی آنها هستیم استانی باشند. یعنی در غالب استان‌ها یا چند استان با هم در دست مطالعه هستند. حیطه فعالیت اپراتورها می‌تواند مثل اپراتور دوم در سراسر کشور نباشد. ممکن است در این رابطه کشور را به بخش‌هایی تقسیم کنیم تا هر اپراتور یک منطقه را پوشش دهد.

■با ورود اپراتورها خدمات برای مشتریان متنوع شده و قدرت انتخاب را برای مشترکان افزایش داده است. چندی پیش اعلام شد که به‌دنبال استقبال مردم از پیش فروش سیم کارت، شرکت مخابرات قصد ورود به واگذاری سیم کارت‌های اعتباری دارد. این موضوع شبهه‌ای ایجاد کرد که با اهداف برنامه چهارم و حتی سیاست‌های کلی اصل ۴۴ تناقض داشت.

با کدام هدف؟

■شرکت مخابرات تصدی‌گری‌ها را کنار بگذارد و سیاستگزار باشد.

برای این بخش از سئوال شما لازم می‌دانم چند نکته را توضیح دهم. اصولاً سرویس Prepaid یا همان تعریف مصطلح در ایران تلفن همراه اعتباری از سرویس‌های معمول همه اپراتورهای دنیاست. هر اپراتور بخشی از سرویس خود را به صورت Post paid ارائه می‌کند و بخشی را هم به صورت Prepaid مردم هم حق انتخاب دارند. تقریباً تمام اپراتورها اینگونه هستند. حتی بعضاً تا ۷۰ درصد Prepaid واگذار می‌کنند و بقیه را به صورت Postpaid این انتخابی است که اپراتورها باید برای متقاضیان فراهم کنند. نکته دوم مربوط به ورود ما به شبکه هوشمند است. لازمه ورود به شبکه هوشمند داشتن Prepaid است. زمانی هست که می‌گوییم اپراتورها وارد شبکه هوشمند نشوند که خدمات دیگری را ارائه می‌کنند و یا اگر وارد شبکه هوشمند شویم قطعاً یکی از خدمات آن Prepaid خواهد بود. سومین نکته در رابطه با تقاضا است. در حال حاضر میزان تقاضا بیش از ظرفیت اپراتور تالیا است و این شرکت به تنهایی نمی‌تواند بازار را پاسخ دهد. حتماً ملاحظه کرده‌اید در حالی که قیمت سیم‌کارت شرکت مخابرات شکسته شده و پایین آمده قیمت سیم‌کارت تالیا در حال افزایش است. این موضوع مطلوب نیست و مورد نظر شرکت مخابرات هم نبوده است. این نشان می‌دهد که بین سیم‌کارت اپراتور اول و تقاضا تطابق بیشتری است تا عرضه و تقاضای سیم‌کارت اعتباری. بالاخره مردم تقاضا و نیازی دارند که شرکت مخابرات موظف است به آن پاسخ دهد. چهارمین نکته در این رابطه در خصوص نحوه ورود شرکت مخابرات به این بازار است. بعید می‌دانم که ورود شرکت مخابرات بخواهد عرصه را برای سایرین تنگ کند. برآورد ما این است اگر مطابق برنامه چهارم به ضریب نفوذ ۳۵ درصد در تلفن همراه برسیم، ۲۴/۵ تا ۲۵ میلیون تلفن همراه خواهد شد و حداقل حدود ۱۰ میلیون تقاضای سیم‌کارت اعتباری خواهیم داشت. در حالی که کل پروانه واگذاری به اپراتور تالیا ۲ میلیون خط است. بقیه را چه‌کسی باید تامین کند. اینجا یک گزینه مطرح است. آیا نیاز مردم باید پاسخ داده شود. لذا بسیار طبیعی است که اپراتور اول، دوم و سوم به‌عنوان جزیی از خدمات خود Prepaid را هم ارائه کنند. بنابراین به‌نظر نمی‌رسد که این قضیه خیلی پیچیده باشد، اما چون موضوع رسانه‌ای شد، این بحث باز نشد.

ادامه در صفحه ۱۲

تفسیر اقتصادی

تضاد درونی لیبرالیسم اقتصادی

امیر لعلی

در تاریخ می‌توان آغاز شکل‌گیری رسمی تفکر لیبرالیسم اقتصادی (به مفهوم نزدیک به مفاهیم کاربردی امروزی) را از دوران پس از «سوداگری» و تقریباً همزمان با پیدایش فیزیوکرات‌ها (طبیعیون) دانست. از نظر فیزیوکرات‌ها (که می‌توان آنها را به نوعی لیبرال نامید)، «علم اقتصاد روابط بین افراد مختلف جامعه را بررسی می‌کند مشروط بر آنکه براساس نظام طبیعی، جامعه در عملکرد اقتصادی خود آزاد باشد. در این وضعیت، نظام خاصی در روابط بین گروه‌های مختلف ازجمله مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان در حصول به هدف‌های خود به وجود خواهد آمد و دلیلش این است که بشر به عنوان انسان اقتصادی همواره و به طور طبیعی به دنبال منافع مادی خود است و تمایل دارد در این راه، ارضای خواسته‌های مادی خود را به حداکثر برساند.»

کمی که در تاریخ جلو می‌آییم، تقریباً ریشه اندیشه لیبرال‌ها از نوشتارهای آدام اسمیت شکل می‌گیرد و دیگر ذات اندیشه لیبرالیسم در طول تاریخ تغییر نمی‌کند. لیبرالیسم در اندیشه امروز ایران همان دو بحث اصلی آدام اسمیت- یعنی دست نامریی و تلاش برای کسب حداکثر سود- را در اندیشه‌های خود غالب می‌بیند و آن را می‌ستاید. آدام اسمیت در کتاب ثروت ملل بین دست نامریی (که ما امروز آن را مکانیسم بازار می‌نامیم) و کسب حداکثر سود در راستای کسب صرفاً منافع شخصی رابطه‌ای برقرار می‌کند و می‌گوید: «هر کس لزوماً می‌کوشد تا آنجا که ممکن است درآمد خود را به حداکثر برساند... [در مکانیسم بازار] سایر افراد جامعه که در مقابل فرد قرار می‌گیرند به‌وسیله دست نامریی هدایت می‌شوند و تامین منافع اجتماعی هدف آنها نیست. باید توجه کنیم که هر فرد در تعقیب منافع خصوصی خود زیانی برای منافع اجتماعی به وجود نخواهد آورد، زیرا در این جریان، غالباً منافع جامعه را خیلی موثرتر از هنگامی که عمداً به این کار می‌پردازد بالا می‌برد...»

در واقع از همین گفتارهای آدام اسمیت در مورد فرد است که انسان اقتصادی شکل می‌گیرد. در لیبرالیسم اقتصادی بومی نشده، انسان اقتصادی کسی است که دارای رجحان باشد و بتواند سبدهای کالایی را با یکدیگر مقایسه کرده و بین آنها سبد بزرگتر را انتخاب کند. از این منظر انسان اقتصادی یک انسان عقلایی است و انسان عقلایی حتماً به دنبال نفع مادی و شخصی است.

ادامه در صفحه ۱۲